

गावांमध्ये सार्वजनिक ठिकाणी पेव्हर ब्लॉक बसविण्याचे काम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत अभिसरणाद्वारे घेण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- मग्रारो- २०१६/ प्र.क्र.२७ / मग्रारो-१०अ

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,

दिनांक:- १० मे, २०१६

वाचा:-

- १) मा. मंत्री, रोहयो यांचे दिनांक ०४ डिसेंबर, २०१५ चे पत्र.
- २) शासन परिपत्रक नियोजन विभाग क्रमांक- मग्रारो-२०१५/प्र.क्र.१२५/रोहयो-१०अ, दिनांक ०४ डिसेंबर, २०१५.
- ३) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण क्रमांक- चौविआ-२०१५/प्र.क्र. २६/ वित्त-४, दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५
- ४) शासन पत्र नियोजन विभाग क्रमांक- मग्रारो-२०१५/प्र.क्र.१४८/ रोहयो-१०अ, दिनांक ११ जानेवारी, २०१६

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र रोजगार अधिनियम, १९७७ मधील अनुसुची २ कलम ३ (चार) (दोन) अन्वये ग्रामीण पायाभूत सुविधा अंतर्गत रस्त्यांनी न जोडलेल्या गावांना बारमाही ग्रामीण रस्त्यांनी जोडणे आणि निश्चित करण्यात आलेली ग्रामीण उत्पादन केंद्रे विघमान पक्या रस्त्यांच्या जाळ्याशी जोडणे आणि गावामधील पार्श्व नाली व मो-यांसह अंतर्गत पक्के रस्ते अथवा मार्ग बांधणे इ. रस्त्यांची कामे अनुज्ञेय आहेत. ग्रामीण भागात शेतरस्ते, पांधन रस्ते दळणवळणासाठी आवश्यक आहेत. त्यामुळे अशी कामे घेतल्यास मजुरांना मजूरी मिळते.

त्याअनुषंगाने महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेतर्गत पांधण रस्त्यांचा धडक कार्यक्रम घेणेबाबत संदर्भाधीन क्रमांक (२) अन्वये सविस्तर आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार दिनांक १ एप्रिल, २०१५ ते ३१ मार्च, २०२० या कालखंडात केंद्र शासनाकडून राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या बळकटीकरणासाठी राज्याला बेसिक ग्रॅंट व परफॉर्मन्स ग्रॅंट या २ प्रकारच्या ग्रॅंटच्या स्वरूपात राज्याला अनुदान उपलब्ध होणार आहे. हे अनुदान फक्त ग्रामपंचायत स्तरासाठीच उपलब्ध करण्यात येणार आहे.

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवुन सन २०१५-१६ या पहिल्या आर्थिक वर्षाच्या ग्रॅंटच्या वितरित निधीतून ग्रामपंचायतींनी कोणकोणती कामे हाती घ्यावीत, यासंदर्भात ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाने संदर्भाधीन दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ अन्वये सविस्तर मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. प्रस्तुत शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या कामाच्या प्राधान्यक्रमामध्ये स्वच्छतेशी संबंधित कामामध्ये गावामध्ये सार्वजनिक ठिकाणी पेव्हर ब्लॉक बसविणे या कामाचा अंतर्भाव आहे. सदर काम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेसोबत अभिसरणाने करण्याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

त्याअनुषंगाने सदर काम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत अभिसरण करून राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

राज्यातील गावांमध्ये सार्वजनिक ठिकाणी पेव्हर ब्लॉक बसविणे हे काम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना व चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत सन २०१५-१६ या पहिल्या आर्थिक वर्षाच्या ग्रेटच्या वितरित निधीबरोबर अभिसरण करून करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदरहू काम घेताना पेव्हर ब्लॉक बसविण्यामधील अकुशल स्वरूपाची कामे उदा.पेव्हर ब्लॉक बसविण्यासाठी लागणारे मातीकाम इत्यादी खर्च संपूर्णपणे अनुज्ञेय मजुरी दरानुसार महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत करण्यात यावा.

३. साहित्यावरिल खर्च, ज्यामध्ये कुशल कामगार मजुरी समाविष्ट आहे हा खर्च महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत अनुज्ञेय तरतूदीतून व उर्वरित खर्च हा खाली नमूद केलेल्या योजनांमधून उपलब्ध तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

- १) केंद्र शासनाच्या निधी
- २) आमदार विकास निधी
- ३) खासदार विकास निधी
- ४) स्वयंसेवी संस्थांच्या सहकार्यातुन
- ५) लोकवर्गणीद्वारे
- ६) जिल्हा नियोजन व विकास महामंडळ
- ७) चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाच्या सन २०१५-१६ या पहिल्या आर्थिक वर्षाचा निधी.

४. मनरेगा अंतर्गत “स्वच्छ व समृद्ध गाव” या योजनेतर्गत पेव्हर ब्लॉक बसविताना स्मशानभूमिस जोडणारे रस्ते, शाळांना जोडणारे रस्ते व प्राथमिक आरोग्य केंद्रास जोडणारे रस्ते या रस्त्यांना प्राधान्यक्रम देवून रस्त्यांची कामे पूर्ण करण्यात यावीत.

५. तसेच या वर्षाच्या नियोजन आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या पांधन रस्त्यांना पेव्हर ब्लॉक बसविण्याची कार्यवाही करण्यात यावी.

६. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत सार्वजनिक ठिकाणी पेव्हर ब्लॉकचे काम घेताना खालील बाबींचे पालन करणे अनिवार्य राहील.

- १) ग्राम पंचायत / ग्राम सभा यांचा ठराव व शिफारस आवश्यक.
- २) सदर कामांना सक्षम प्राधिका-यांची प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता असणे आवश्यक राहील.
- ३) प्रत्येक काम हे स्वतंत्र काम समजण्यात यावे.
- ४) अंदाजपत्रकात वेगवेगळ्या योजनेतून कशा पद्धतीने खर्च होणार आहे याचा स्पष्ट उल्लेख करण्यात यावा..
- ५) ग्रामपंचायतीनी प्राप्त निधीपेक्षा जास्त खर्च करू नये अथवा जास्तीचे आर्थिक दायित्व निर्माण करू नये.
- ६) सर्व प्रकारच्या अकुशल कामासाठी जॉबकार्ड आवश्यक आहे.
- ७) ग्राम रोजगार नोंदवहीत व ग्राम मालमत्ता नोंदवहीत सर्व प्रकारच्या नोंदी घेणे आवश्यक राहील.
- ८) मजुरी व साहित्याचे प्रमाण ६०:४० च्या मर्यादेत असावे.

९) मग्रारोहयोच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार हजेरीपत्रक ठेवणे, बँक किंवा पोस्टामार्फत मजूरीचे प्रदान करणे इत्यादी कार्यपद्धतीचा अवलंब करणे अनिवार्य आहे. याकरिता मजुरांना स्वतंत्र खाते उघडण्याची आवश्यकता नसुन अस्तितत्वात असलेल्या खात्यात मजूरीची रक्कम जमा करता येईल. मात्र, मजूरांकडे कोणतेही खाते नसल्यास, खाते उघडावे लागेल.

१०) या योजनेतर्गत कंत्राटदार/ ठेकेदार यांना बंदी राहील.

११) सदर कामे करताना मजूर स्थानिक असावा.

१२) कामाचे ठिकाणी फलक लावण्यात यावा. त्यावर कामाच्या एकूण खर्चाचा तपशील नमूद करण्यात यावा.

१३) काम सुरु करण्यापूर्वी प्रगतीपथावर असताना व काम पूर्ण झाल्यानंतरचे फोटो घेण्यात यावेत व सदर फोटो संकेतस्थळावर अपलोड करावेत.

१४) मजूरीचे प्रदान व इतर तत्सम बाबींची नोंद वेळोवेळी MIS वर घेण्यात यावी.

७. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना कायदा, २००५ व महाराष्ट्र रोजगार हमी अधिनियम, १९७७ मधील तरतूदी व यासंदर्भात राज्य शासनाने वेळोवेळी दिलेले निदेश याचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.

८. या कार्यक्रमांतर्गत चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत अभिसरणाने कामे घेण्यासाठी अनुसरावयाची कार्यप्रणाली तसेच कामाचे संनियंत्रण व समन्वयन व इतर मार्गदर्शक सूचना इत्यादीबाबतची कार्यवाही ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय, क्रमांक- चौविआ-२०१५/ प्र.क्र. २६/ वित्त-४, दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ मध्ये नमूद केल्यानुसार करण्यात यावी. तसेच यासंदर्भात वेळोवेळी देण्यात येणा-या निदेशांचे पालन करणे बंधनकाराक राहिल.

९. सदर कामाच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सनियंत्रण व देखरेख उपजिल्हाधिकारी (रोहयो) व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद यांनी संयुक्तपणे करावी.

सदर शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४/ वित्त-४ व दिनांक ०८ मार्च, २०१६ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०५१०१५०७४७३६१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(डॉ. प्रमोद शिंदे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) मा. राज्यपालांचे सचिव
२) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,

- ३) मा. मंत्री (ग्राम विकास व जलसंधारण, महिला व बाल विकास, रोजगार हमी योजना) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ४) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
- ५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १व २, मुंबई /नागपूर,
- ६) महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई /नागपूर
- ७) मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
- ८) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
- ९) प्रधान सचिव (ग्राम विकास) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
- १०) शासनाचे सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
- ११) सर्व विभागीय आयुक्त (महसुल),
- १२) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १३) आयुक्त, नरेगा, नागपूर,
- १४) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १५) प्रधान मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १६) संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १७) संचालक, स्थानिक निधी लेखा, महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- १८) उपसचिव (रोहयो समिती), महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
- १९) सर्व जिल्हाधिकारी (बृहन्मुंबई वगळुन),
- २०) सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
- २१) सर्व जिल्हा परिषदेचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
- २२) सह मुख्य लेखापरिक्षक स्थानिक निधी (सर्व विभाग)
- २३) सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) जिल्हा परिषद,
- २४) विभागीय कृषि सहसंचालक, ठाणे, पुणे, कोल्हापुर, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, लातुर,
- २५) सर्व अधिक्षक कृषि अधिकारी,
- २६) सर्व सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्ते, नागपूर/ अमरावती/ औरंगाबाद/ नाशिक/ पुणे/ कोकण वृत्त ठाणे,
- २७) सर्व मुख्य वन संरक्षक/ सर्व उपवन संरक्षक,
- २८) सर्व विभागीय वन संरक्षक/ सर्व विभागीय मृदसंधारण अधिकारी,
- २९) सर्व उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण विभाग,
- ३०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- ३१) सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ३२) कार्यासन अधिकारी, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग/ वित्त-४
- ३३) सर्व कार्यासन अधिकारी, रोहयो प्रभाग व ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ३४) निवड नस्ती, मग्रारो-१०अ.